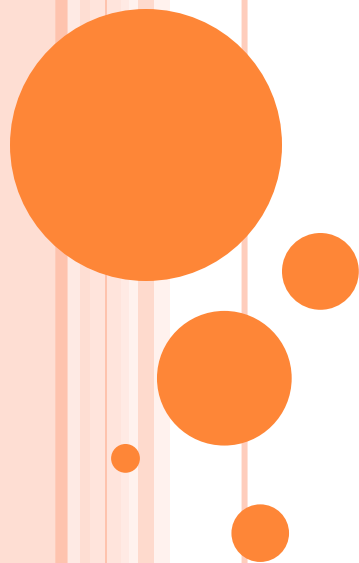


# NÁVŠTĚVNÍCI MUZEÍ SE SPECIÁLNÍMI POTŘEBAMI – NESLYŠÍCÍ

NAĎA HYNKOVÁ DINGOVÁ

1.10.2013, Praha



# POSKYTOVÁNÍ TLUMOČNICKÝCH SLUŽEB V SOUČASNOSTI

- Dne 21. května 1998 byl prezidentem Václavem Havlem podepsán

**zákon č. 155/1998 Sb. o znakové řeči**, nabyl účinnosti 1. ledna 1999

**zákon 384/2008 Sb. o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob** ze dne 23. září 2008



# TERMINOLOGIE

- Za **neslyšící** se podle zákona považují osoby, které neslyší od narození, nebo ztratily sluch před rozvinutím mluvené řeči, nebo osoby s úplnou či praktickou hluchotou, které ztratily sluch po rozvinutí mluvené řeči, a osoby těžce nedoslýchavé, u nichž rozsah a charakter sluchového postižení neumožňuje plnohodnotně porozumět mluvené řeči sluchem.



# KOMUNIKAČNÍ SYSTÉMY

- Komunikačními systémy neslyšících a se podle zákona rozumí **český znakový jazyk** a komunikační systémy vycházející z českého jazyka.
- § 4 **Český znakový jazyk**
- § 6 Komunikační systémy vycházející z českého jazyka jsou **znakovaná čeština**, prstová abeceda, vizualizace mluvené češtiny, písemný záznam mluvené řeči, Lormova abeceda, daktylografika, Braillovo písmo s využitím taktilní formy, taktilní odezírání a vibrační metoda Tadoma.



# ZÁKONNÉ PRÁVO KLIENTŮ

- Neslyšící osoby mají právo na:
  - a) používání komunikačních systémů neslyšících osob,
  - b) vzdělávání s využitím komunikačních systémů neslyšících osob,
  - b) výuku komunikačních systémů neslyšících osob, kterou upravuje jiný právní předpis.



# TYPY TLUMOČNICKÝCH SLUŽEB

- Tlumočnický českého znakového jazyka
- Transliterátor znakované češtiny
- Vizualizátor mluvené češtiny ( x písemný záznam mluvené řeči = simultánní přepis v reálném čase)
- Tlumočení pro osoby s hluchoslepotou



# KDO TLUMOČNICKOU SLUŽBU ZAJIŠŤUJE?

- Poskytovatelé tlumočnických služeb (v ČR je cca 38 poskytovatelů = organizací různé velikosti, které mají registrovanou tlumočnickou službu)

Mezi poskytovateli je např.

- SNN v ČR (největší poskytovatel)
- Česká komora tlumočnicků znakového jazyka (poskytovatel zaměřený na oblast kultury a vzdělávání)



# NABÍDKA TLUMOČENÝCH KULTURNÍCH AKTIVIT

- Tlumočená divadelní představení (Klub Lávka-  
Čtyři dohody; Škola malého stromu; Divadlo Na  
Jezerce-Manželské vraždění; Říše loutek- O  
pejskovi a kočičce; O nezbedných kůzlátkách;  
Kašpárek v pekle)
- Tlumočené koncerty (Podepsáno srdcem v ČT,  
tlumočené koncerty skupiny Traband,  
Neslýchané festivaly)
- Tlumočené výstavy, vernisáže a prohlídky muzeí  
(Národní galerie, Národní muzeum, Muzejní noc,  
Muzejní den)





# MOŽNOSTI KOMUNIKACE

- Přímá (viz kol. Mgr. Markéta Spilková)
- Prostřednictvím tlumočnicka



# ETICKÝ KODEX TLUMOČNÍKA ZNAKOVÉHO JAZYKA

- Profesionální tlumočnick je osoba, která za úplatu převádí jednoznačně smysl sdělení z výchozího jazyka do jazyka cílového. Je mostem mezi slyšícím a neslyšícím účastníkem komunikace a jejich dvěma odlišnými jazyky a kulturami. Sám nic nevysvětluje, nepřidává ani neubírá. Tlumočí věrně způsob vyjádření, nemění význam ani obsah sdělení. Tlumočnick se nesnaží být **aktivním účastníkem komunikace**.
- Tlumočnick následuje způsob komunikace preferovaný neslyšícím klientem.
- Tlumočnick přijímá zásadně jen takové závazky, které odpovídají jeho schopnostem, kvalifikaci a přípravě. Nese plnou zodpovědnost za kvalitu své práce. Pokud tlumočnick zjistí, že komunikace s daným neslyšícím klientem je nad jeho možnosti a schopnosti, tlumočení odmítne.



# ETICKÝ KODEX TLUMOČNÍKA ZNAKOVÉHO JAZYKA

- Tlumočnick přizpůsobuje své chování a oděv přiměřeně situaci, v jejímž rámci tlumočí.
- Tlumočnick je vázán mlčenlivostí, která se týká všeho, co se dozví během tlumočení neveřejných jednání.
- Tlumočnick neodmítne klienta pro jeho národnost, rasu, náboženské vyznání, politickou příslušnost, sociální postavení, sexuální orientaci, věk, rozumovou úroveň a pověst.
- Tlumočnick má právo odmítnout výkon své profese z důvodu pro něj špatných pracovních podmínek, nebo v případě, že by nedokázal být neutrální vůči tlumočenému sdělení, a poškodil tak klienta, svou osobu nebo profesi.



# ETICKÝ KODEX TLUMOČNÍKA ZNAKOVÉHO JAZYKA

- Tlumočnick sleduje vývoj své profese a její náplně u nás i ve světě, učí se znát kulturu Neslyšících, doplňuje své vědomosti týkající se problematiky sluchově postižených a cíleně zvyšuje svou profesionální úroveň.
- Tlumočnick ctí svou profesi, usiluje o spolupráci s ostatními tlumočnický při prosazování a obhajobě společných profesionálních zájmů.
- Členové České komory tlumočnicků znakového jazyka se vzájemně respektují.
- Tlumočnick zná etický kodex a dodržuje ho



# DESATERO PRO KOMUNIKACI PŘES TLUMOČNÍKA

- Neslyšící člověk při komunikaci s úřady má právo na tlumočníka, pokud o to požádá.
- Neslyšící člověk má právo vybrat si tlumočníka, kterému dobře rozumí a kterému důvěřuje.
- Tlumočení může probíhat formou znakového jazyka, znakované, mluvené či psané češtiny dle komunikační preference neslyšícího člověka.
- Rozhovor vedeme přímo s neslyšícím člověkem a udržujeme zrakový kontakt s ním, nikoliv s tlumočnickem.
- Nemluvíme s tlumočnickem s tím, že ten to později neslyšícímu klientovi vysvětlí.
- Neslyšící účastník hovoru má právo na informace v plné kvalitě a v čase, kdy mu jsou určeny a ptát se průběžně na to, co ho zajímá.



# DESATERO PRO KOMUNIKACI PŘES TLUMOČNÍKA

- Tlumočnick musí být vždy vedle slyšící osoby, jejíž řeč tlumočí.
- Během hovoru neodbíháme.
- Mluvíme svým obvyklým tempem. Tlumočnick nás sám upozorní, bude-li třeba řeč zpomalit.
- Máme na paměti, že při tlumočení vždy dochází k časovému skluzu.
- Na konci hovoru se neslyšícího člověka zeptáme, zda ještě něco potřebuje upřesnit.
- I když se s neslyšícím klientem dorozumíváme přes tlumočnicka, dejme mu s sebou také písemné sdělení o důležitých doporučeních.



Děkuji za pozornost!

[nada.dingova@cktzj.com](mailto:nada.dingova@cktzj.com)

